

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

Βρυξέλλες, 30.4.2004
COM(2004) 351 τελικό

2002/0124 (COD)

**ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ
ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ**

σύμφωνα με το άρθρο 251, παράγραφος 2, δεύτερο εδάφιο της συνθήκης ΕΚ

σχετικά με την

**Κοινή θέση που καθόρισε το Συμβούλιο σχετικά με την έκδοση οδηγίας του
Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την τροποποίηση των οδηγιών
72/166/ΕΟΚ, 84/5/ΕΟΚ, 88/357/ΕΟΚ, 90/232/ΕΟΚ του Συμβουλίου και της οδηγίας
2000/26/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με την
ασφάλιση αστικής ευθύνης που προκύπτει από την κυκλοφορία οχημάτων
(πέμπτη οδηγία ασφάλισης αυτοκινήτων)**

**ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ
ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ**

σύμφωνα με το άρθρο 251, παράγραφος 2, δεύτερο εδάφιο της συνθήκης ΕΚ

σχετικά με την

**Κοινή θέση που καθόρισε το Συμβούλιο σχετικά με την έκδοση οδηγίας του
Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την τροποποίηση των οδηγιών
72/166/ΕΟΚ, 84/5/ΕΟΚ, 88/357/ΕΟΚ, 90/232/ΕΟΚ του Συμβουλίου και της οδηγίας
2000/26/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με την
ασφάλιση αστικής ευθύνης που προκύπτει από την κυκλοφορία οχημάτων
(πέμπτη οδηγία ασφάλισης αυτοκινήτων)**

1. ΙΣΤΟΡΙΚΟ

- Στις 7 Ιουνίου 2002 η Επιτροπή υιοθέτησε πρόταση οδηγίας για την τροποποίηση των οδηγιών 72/166/ΕΟΚ, 84/5/ΕΟΚ, 88/357/ΕΟΚ, 90/232/ΕΟΚ του Συμβουλίου και της οδηγίας 2000/26/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με την ασφάλιση αστικής ευθύνης που προκύπτει από την κυκλοφορία οχημάτων¹. Η πρόταση υποβλήθηκε στο Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο την ίδια ημέρα.
- Κατά τη συνεδρίαση της ολομέλειας στις 26/27 Φεβρουαρίου 2003², η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή εξέδωσε ευνοϊκή γνώμη επί της πρότασης, με ορισμένες επιφυλάξεις.
- Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ενέκρινε ψήφισμα νομοθετικού περιεχομένου³ στο οποίο διατυπώνεται η γνώμη του για την πρόταση της Επιτροπής κατά τη συνεδρίαση της ολομέλειάς του στις 22 Οκτωβρίου 2003.
- Στις 26 Απριλίου 2004 το Συμβούλιο ενέκρινε την κοινή θέση⁴ που αποτελεί αντικείμενο της παρούσας ανακοίνωσης.

2. ΣΤΟΧΟΣ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

Η πρόταση αποσκοπεί στην αναθεώρηση των υφιστάμενων οδηγιών για την ασφάλιση αυτοκινήτων κατά τρόπον ώστε:

- (1) να επικαιροποιηθεί και βελτιωθεί η προστασία των θυμάτων τροχαίων ατυχημάτων μέσω υποχρεωτικής ασφάλισης·

¹ COM(2002) 244 Τελικό – 2002/0124(COD), EE C 227 E, 24.9.2002, σελ. 387-392.

² EE C 95, της 23.4.2003, σελ. 45-47.

³ PE A5-0346/03/Τελ. Εισηγητής W. Rothley.

⁴ EE.....

- (2) να καλυφθούν κενά και να αποσαφηνισθούν ορισμένες διατάξεις των οδηγιών, πράγμα που θα διασφαλίσει αυξημένη σύγκλιση όσον αφορά την ερμηνεία και εφαρμογή τους από τα κράτη μέλη.
- (3) να παρασχεθούν λύσεις σε προβλήματα που ανακύπτουν με μεγάλη συχνότητα, ούτως ώστε να προκύψει μία αποτελεσματικότερη ενιαία αγορά στον τομέα της ασφάλισης αυτοκινήτων οχημάτων.

3. ΣΧΟΛΙΑ ΕΠΙ ΤΗΣ ΚΟΙΝΗΣ ΘΕΣΗΣ

3.1. Γενικοί προβληματισμοί

- 3.1.1. Η κοινή θέση που εγκρίθηκε από το Συμβούλιο με ειδική πλειοψηφία περιλαμβάνει όντως τα ουσιώδη στοιχεία της πρότασης της Επιτροπής (στο εξής: «η πρόταση»). Η κοινή θέση περιλαμβάνει μερικές βελτιώσεις για ορισμένες πτυχές. Πρώτον, έχουν ενσωματωθεί σε αυτήν, είτε αυτούσιες είτε κατά το πνεύμα τους, όλες οι τροπολογίες του Κοινοβουλίου οι οποίες έγιναν δεκτές από την Επιτροπή κατά τη συνεδρίαση της ολομελείας. Δεύτερον, ανταποκρίνεται ως προς ορισμένα σημαντικά θέματα στις επιφυλάξεις που διατυπώνονται σε κάποιες άλλες από τις τροπολογίες του Κοινοβουλίου και περιέχει λύσεις που κινούνται προς την ίδια κατεύθυνση, έστω και αν δεν συμπίπτουν απόλυτα με τις τροπολογίες αυτές. Τέλος, η κοινή θέση καταγίνεται επίσης με μια σειρά τεχνικών ζητημάτων τα οποία δεν εθίγησαν από το Κοινοβούλιο.
- 3.1.2. Οι βασικές μεταβολές που εντάχθηκαν στην κοινή θέση σε σύγκριση με την πρόταση σχολιάζονται διεξοδικά παρακάτω. Ταξινομούνται σε δύο βασικές κατηγορίες: μεταβολές που ανταποκρίνονται σε τροπολογίες του Κοινοβουλίου και λοιπές μεταβολές τις οποίες έχει εισαγάγει το Συμβούλιο.

3.2. Μεταβολές στην κοινή θέση οι οποίες ανταποκρίνονται σε τροπολογίες του Κοινοβουλίου

- 3.2.1. Στην κοινή θέση λαμβάνονται υπόψη, είτε αυτούσιες είτε κατά το πνεύμα τους, οι τροπολογίες που ενέκρινε το Κοινοβούλιο κατά την πρώτη ανάγνωση κι έγιναν δεκτές από την Επιτροπή. Οι τροπολογίες αυτές είναι οι εξής:
 - Τροπολογίες αριθ. 5 και 20 (Αντιπρόσωποι για τον διακανονισμό ζημιών): Η κοινή θέση (αιτιολογική σκέψη 22 και άρθρο 4) απηχεί το περιεχόμενο αμοτέρων τροπολογιών του Κοινοβουλίου. Σκοπός των τροπολογιών είναι να αποκλεισθεί το ενδεχόμενο να προκύψει αλληλοεπικάλυψη μεταξύ της επέκτασης στο σύνολο των ατυχημάτων της υποχρέωσης των ασφαλιστικών εταιρειών να διορίζουν αντιπρόσωπο για τον διακανονισμό ζημιών σε κάθε κράτος μέλος – κατά τα προβλεπόμενα στην πρόταση – και του τρέχοντος συστήματος των «γραφείων πράσινης κάρτας», που ισχύει για τον διακανονισμό των ατυχημάτων, πράγμα που θα μπορούσε να δημιουργήσει προσκόμματα στη λειτουργία του.
 - Τροπολογίες αριθ. 7 και 21 (Συμβατότητα της τέταρτης οδηγίας για την ασφάλιση αυτοκινήτων με τον κανονισμό αριθ. 44/2001 του Συμβουλίου): Με την κοινή θέση, η οποία λαμβάνει υπόψη τις εν λόγω τροπολογίες, τροποποιείται το άρθρο 5 της πρότασης και εισάγεται μία τροποποίηση στο άρθρο 4 παράγραφος 8 της τέταρτης οδηγίας για την ασφάλιση αυτοκινήτων. Ειδικότερα, στο άρθρο 4

παράγραφος 8, επιπλέον της παραπομπής στη «Σύμβαση των Βρυξελλών της 27^{ης} Σεπτεμβρίου 1968 για τη διεθνή δικαιοδοσία και την εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις», προστίθεται νέα μνεία του κανονισμού αριθ. 44/2001 του Συμβουλίου της 22ας Δεκεμβρίου 2000. Ο εν λόγω κανονισμός, ο οποίος αντικατέστησε τη σύμβαση των Βρυξελλών ως προς το σύνολο των κρατών μελών (πλην της Δανίας), εξεδόθη μετά την τέταρτη οδηγία για την ασφάλιση αυτοκινήτων και, για τον λόγο αυτό, δεν μνημονευόταν στην υπόψη οδηγία. Επομένως, είναι πλέον αναγκαία η αναφορά σε αμφοτέρους νομικές πράξεις, δηλαδή στη σύμβαση και τον κανονισμό.

- Τροπολογία αριθ. 14: (Σωματικές βλάβες προκληθείσες από οχήματα αγνώστων στοιχείων): Με την κοινή θέση (άρθρο 2) τροποποιείται η πρόταση και λαμβάνεται υπόψη το πνεύμα της συγκεκριμένης τροπολογίας. Η κοινή θέση ορίζει ότι οι προϋποθέσεις για τον χαρακτηρισμό των σωματικών βλαβών ως σημαντικών καθορίζονται βάσει της νομοθεσίας των κρατών μελών και διευκρινίζει, όπως συνέστησε το Κοινοβούλιο, ότι τα κράτη μέλη μπορούν να λαμβάνουν υπόψη εν προκειμένω το αν η σωματική βλάβη απαίτησε «νοσοκομειακή περίθαλψη».
- Τροπολογία αριθ. 18 (Βεβαιώσεις σχετικά με αξιώσεις αποζημίωσης): Όπως ακριβώς επιτάσσει η υπόψη τροπολογία, με το άρθρο 4 της κοινής θέσης διασφαλίζεται η χορήγηση βεβαίωσης σχετικά με αξίωση αποζημίωσης από τις ασφαλιστικές επιχειρήσεις ανά πάσα στιγμή κατόπιν αιτήσεως του ασφαλισμένου.

3.2.2. Η κοινή θέση περιέχει επίσης μερικές επιπλέον αλλαγές οι οποίες ανταποκρίνονται στον προβληματισμό που εκφράζεται σε κάποιες άλλες από τις τροπολογίες του Κοινοβουλίου και οι οποίες, συνεπώς, κινούνται προς την ίδια κατεύθυνση, έστω και αν η προκρινόμενη από το Συμβούλιο λύση δεν συμπίπτει πλήρως με τις υπόψη τροπολογίες.

- Τροπολογίες αριθ. 25, 27 και 28 (Ελάχιστα ποσά ασφάλισης): Η κοινή θέση (άρθρο 2) λαμβάνει υπόψη σε μεγάλο βαθμό τα αιτήματα του Κοινοβουλίου σχετικά με την αύξηση των ελάχιστων ποσών ασφαλιστικής κάλυψης. Ειδικότερα, το ελάχιστο ποσό για σωματικές βλάβες αυξάνεται σε πέντε εκατομμύρια ευρώ ανά ατύχημα, όπως έχει ζητήσει το Κοινοβούλιο, ενώ το ελάχιστο ποσό για υλικές ζημιές έχει καθορισθεί σε ένα εκατομμύριο ευρώ ανά ατύχημα, αντί των δύο εκατομμυρίων ευρώ που έχει ζητήσει το Κοινοβούλιο. Εξάλλου, η κοινή θέση προβλέπει ότι παραχωρείται στα κράτη μέλη η ευχέρεια καθορισμού ελάχιστου ποσού ύψους ενός εκατομμυρίου ευρώ ανά θύμα. Στην κοινή θέση γίνεται δεκτό το αίτημα του Κοινοβουλίου για την πρόβλεψη πενταετούς μεταβατικής περιόδου.
- Τροπολογίες αριθ. 11 και 26 (Παρέκκλιση από την υποχρέωση ασφάλισης για ορισμένες ειδικές κατηγορίες οχημάτων): Η πρώτη οδηγία για την ασφάλιση αυτοκινήτων ορίζει ότι τα κράτη μέλη δύνανται να εφαρμόζουν παρέκκλιση από την υποχρέωση ασφάλισης προς όφελος ορισμένων ειδικών κατηγοριών οχημάτων. Η πρόταση κατέτεινε στην κατάργηση της παρέκκλισης αυτής, λόγω του ότι, μετά τη συμφωνία του Σένγκεν, σε περίπτωση που ένα από τα σχετικά οχήματα διασχίσει τα σύνορα, δεν είναι δυνατό να διασφαλισθεί το δικαίωμα των υπολοίπων κρατών μελών να απαιτήσουν, κατά τη στιγμή εισόδου του οχήματος στο έδαφός τους, την κατοχή πράσινης κάρτας εν ισχύ ή συνοριακή ασφάλιση με

σκοπό την αποζημίωση ενδεχόμενων θυμάτων, όπως προβλέπει η οδηγία. Παρόλα αυτά, η κοινή θέση [άρθρο 1 παράγραφος 3 στοιχείο β) και άρθρο 5 παράγραφος 2] προβλέπει τη διατήρηση της συγκεκριμένης παρέκκλισης, σύμφωνα και με τις τροπολογίες αριθ. 11 και 26 του Κοινοβουλίου, αλλά σε συνδυασμό με την καθιέρωση μηχανισμού με τον οποίον διασφαλίζεται η καταβολή αποζημίωσης στα τυχόν θύματα ατυχημάτων που προκαλούνται από τέτοια οχήματα, είτε στο κράτος μέλος της συνήθους στάθμευσης του οχήματος είτε σε οποιοδήποτε άλλο κράτος μέλος. Η εν λόγω παρέκκλιση είναι δυνατό να επανεξετασθεί μετά την παρέλευση πενταετίας με γνώμονα την πείρα από την εφαρμογή της. Τέλος, προκειμένου να ληφθεί υπόψη η συγκεκριμένη μεταβολή, η κοινή θέση ορίζει ότι διαγράφεται μεν το σημείο 2(ii) του άρθρου 5 παράγραφος 1 της τέταρτης οδηγίας για την ασφάλιση αυτοκινήτων, αλλά διατηρείται σε ισχύ το σημείο 5(ii) του άρθρου 5 παράγραφος 1 της ίδιας οδηγίας. Εν περιλήψει: η κοινή θέση συμπλέει ως προς το συγκεκριμένο σημείο με το πνεύμα του αιτήματος του Κοινοβουλίου, ενώ συγχρόνως δίδει απάντηση στην αξίωση που διατυπώνεται στην πρόταση για την παροχή πλήρους προστασίας σε κάθε θύμα ατυχήματος προκληθέντος από όχημα της υπό εξέταση κατηγορίας.

3.3. Άλλες μεταβολές που έχουν εισαχθεί στην κοινή θέση από το Συμβούλιο

Με την κοινή θέση εισάγονται επιπλέον οι ακόλουθες μεταβολές, οι οποίες δεν είχαν ζητηθεί από το Κοινοβούλιο:

- Καταβολή αποζημίωσης σε θύματα ατυχημάτων προκληθέντων από οχήματα για τα οποία ισχύει απαλλαγή από την υποχρέωση ασφάλισης δυνάμει του άρθρου 4 στοιχείο α) της πρώτης οδηγίας για την ασφάλιση αυτοκινήτων: Με την κοινή θέση [άρθρο 1 παράγραφος 3 στοιχείο α)] διασφαλίζεται ότι τα θύματα ατυχημάτων προκληθέντων από οχήματα για τα οποία ισχύει απαλλαγή από την υποχρέωση ασφάλισης δυνάμει του άρθρου 4 στοιχείο α) της πρώτης οδηγίας για την ασφάλιση αυτοκινήτων στο κράτος μέλος της συνήθους στάθμευσης του εκάστοτε οχήματος λαμβάνουν πλήρη αποζημίωση από τις αρχές ή τους οργανισμούς που έχει ορίσει το οικείο κράτος μέλος. Η πρώτη οδηγία για την ασφάλιση αυτοκινήτων κατοχύρωνε μόνο την αποζημίωση θυμάτων από ατυχήματα που προκαλούνται στην αλλοδαπή από οχήματα τα οποία τυγχάνουν απαλλαγής, αλλά όχι και των θυμάτων ατυχημάτων που έχουν συμβεί στο κράτος μέλος όπου έχει εκδοθεί η άδεια κυκλοφορίας του οχήματος. Η κοινή θέση προβλέπει επιπλέον ότι η Επιτροπή δίδει δημοσιότητα στις κατηγορίες οχημάτων που εμπίπτουν στη συγκεκριμένη παρέκκλιση, καθώς και στις αρχές και τους οργανισμούς που ευθύνονται για την καταβολή αποζημίωσης. Οι παραπάνω μεταβολές ενισχύουν την προστασία των θυμάτων.
- Γεωγραφικό πεδίο εφαρμογής των οδηγιών για την ασφάλιση αυτοκινήτων: Προκειμένου να αποσαφηνισθεί το γεωγραφικό πεδίο εφαρμογής των οδηγιών για την ασφάλιση αυτοκινήτων κατ' εφαρμογή του άρθρου 299 της συνθήκης, η κοινή θέση [άρθρο 1 παράγραφος 4] ορίζει ότι διαγράφονται οι αναφορές στο "στο μη ευρωπαϊκό έδαφος" κράτους μέλους οι οποίες υπάρχουν στο άρθρο 6 και στο άρθρο 7 παράγραφος 1 της οδηγίας 72/166/ΕΟΚ.

- Πεζοί και ποδηλάτες: Η κοινή θέση [άρθρο 4 παράγραφος 2] δεν συμβαδίζει πλήρως με την πρόταση όσον αφορά την προστασία των πεζών και των ποδηλατών. Εντούτοις, η νέα διατύπωση της συγκεκριμένης διάταξης τονίζει ότι η υποχρεωτική ασφάλιση του εμπλεκόμενου αυτοκίνητου οχήματος πρέπει να καλύπτει τις σωματικές βλάβες και υλικές ζημιές που προκαλούνται σε πεζούς, ποδηλάτες και μη μηχανοκίνητους χρήστες των δρόμων στον βαθμό που αυτοί δικαιούνται αποζημίωση σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία περί αστικής ευθύνης. Η υπόψη διάταξη συνάδει με το πνεύμα σχεδίου τροπολογίας το οποίο εξετάστηκε μεν από την επιτροπή νομικών υποθέσεων του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, αλλά χωρίς να γίνει δεκτό τελικά.

4. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Η Επιτροπή φρονεί ότι η κοινή θέση περιέχει τα βασικά στοιχεία της πρότασης της Επιτροπής, καθώς και τα βασικά στοιχεία των τροπολογιών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου οι οποίες έγιναν δεκτές από την Επιτροπή. Η Επιτροπή συνιστά την παρούσα κοινή θέση στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.